

Handläggare
Sandra Holmqvist
Telefon: 08-50814903

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-02-20

Skrivelse om åtgärder för förskolor där aktiv droghandel finns i närheten

Svar på skrivelse från hela nämnden

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

En skrivelse från Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd daterad 2024-11-21 lyfter trygghetsfrågor för förskolor nära öppna drogsccener, med fokus på barns och personals säkerhet samt föräldrars förtroende. Förvaltningen arbetar enligt Trygghetsprogrammet 2024–2027 med brotts- och trygghetsförebyggande åtgärder i hela stadsdelen. Samarbeten med polis och andra aktörer, exempelvis SSPF och platsamverkan, samt verktyg som Pointsurvey används för att kartlägga och hantera otrygghet. Förskolor har stärkt sitt beredskapsarbete, bland annat genom inrymningsplaner och incidentrapportering. Förvaltningen betonar jämställdhet och barnets bästa i trygghetsarbetet och agerar snabbt vid identifierad otrygghet. Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Bakgrund

En skrivelse daterad 2024-11-21 inkom till förvaltningen från hela Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och berör frågor i relation till förskolor i eller i närheten av öppna drogsccener.

Ärendet

I skrivelsen från nämnden ställs frågor om vilka åtgärder som vidtagits och vilka åtgärder som behövs framöver för att säkerställa trygga förskolor, samt hur behovet hos förskolorna sett ut över tid. I ingressen beskrivs att frågorna berör både barnens och personalens trygghet tillsammans med föräldrarnas förtroende för förskolans

agerande. Skrivelsen i sin helhet berör förskolor i eller i direkt anslutning till öppna drogsener.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelning HR och utveckling i samråd med Avdelning förebyggande och främjande samt Avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning arbetar, i enlighet med Trygghetsprogrammet 2024-2027, löpande med både socialt och situationellt förebyggande arbete. Utgångspunkten är att de olika delarna behövs för att bedriva ett effektivt förebyggande arbete och förskolan är inte ett undantag i det arbetet. Förvaltningens prioriterade trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete finns specificerat i Enskede-Årsta-Vantörs åtgärdsplan med diarienummer EÅV 2023/976. Stadsdelsförvaltningen har i det brottsförebyggande arbetet inte beslutat om åtgärder för de förskolor som ligger i direkt anslutning till öppna drogsener, utan snarare ämnat skapa hållbara forum för förebyggande arbete i hela stadsdelen.

Definitionen av en öppen drogscen är *en geografisk, bestående plats där bruk och försäljning av narkotika sker offentligt och uppfattas som problematisk av myndigheter eller allmänheten*.¹ Varje år genomförs en kartläggning av de öppna drogsenerna vilka polismyndigheten ansvarar för. Kartläggningarna för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde genomförs gemensamt mellan lokalpolisområdena och stadsdelsförvaltningen. Enskede-Årsta-Vantör har i dagsläget fyra öppna drogsener; Gullmarsplan, Högdalen/Bandhagen, Rågsveds centrum och Hagsätra centrum.

Sett bakåt i tiden är begreppet öppen drogscen ett relativt ungt begrepp som började etableras kring år 2017 i länet.² Sedan det blivit förankrat har flera parallella processer startats upp, bland annat initiativ ur samverkan stockholmregionen. Ett exempel därifrån är att ett arbete har skett för att likställa arbetet över lokalpolisområdena, men också för att säkerställa kommunernas samverkan i kartläggningen kring de öppna drogsenerna. Utöver det som beskrivs ovan fortgår arbetet på öppna drogsener och andra brottsutsatta och otrygga platser i Enskede-Årsta-Vantör, inte minst genom att befolkas och fyllas med andra goda aktiviteter.

Öppna drogsener är platser som kan bidra till otrygghet. Samtidigt är förvaltningen och lokalpolisområdena måna om tryggheten på *alla* förskolor i stadsdelsområdet. Med det i beaktan finns strukturer

¹ [Länsstyrelsen – definition öppen drogscen](#)

² [Samverkan Stockholmregionen – Bakgrund](#)

uppbyggda som möjliggör för alla förskolor att lyfta lägesbilden runt sin förskola. Ett exempel på ett sådant arbete är den operativa samverkansformen mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF).³ Förvaltningen har beslutat om förskolerektorernas närvaro i samverkansstrukturen för att inkludera ett bredare åldersspann av barnen i Enskede-Årsta-Vantör, men också för att säkerställa samverkans- och samhandlingsmöjligheter om behov uppstår.

Ett annat exempel är att förskolor är inkluderade i arbetet med Platsamverkan Rågsved där ett av fokusområdena är skolframgång och trygg skolmiljö. Förskolorna har i samarbete med skolan och förvaltningens preventionssamordnare ett särskilt ansvar sedan starten av 2025 i relation till det fokusområdet. Planering framöver är att ta fram indikatorer för nämnda fokusområde.

När det kommer till situationell prevention, det vill säga att förhindra eller försvåra att brott begås genom att förändra den aktuella platsen eller situationen, har alla förskolor möjlighet att rapportera platsbaserade avvikelser i kartläggningsverktyget *Pointsurvey* där förvaltningen framöver kommer knyta operativa avstämningar för konkreta åtgärder som kan påverka lägesbilden till det bättre. Sedan rektorernas inkludering i kartläggningsverktyget efter sommaren 2024 har enbart en förskola meddelat avvikelser (om att personer vistas på platsen nattetid och skräpar ner med spår av narkotika) och det är inte en förskola i närheten av eller i direkt anslutning till en öppen drogscen.

Förvaltningen har även veckovisa avstämningar med lokalpolisområdena där alla förskolor kan lyfta eventuella avvikelser som sedan görs kända för berörda inom förvaltningen och lokalpolisen.

Om problem med obehöriga på förskolegården uppstår kan det lyftas i alla ovan forum för att bevaka utvecklingen eller tillsätta resurser. Om obehöriga lämnar spår efter sig på förskolegårdarna har rektorerna även säkerställt att det städats undan innan barnen kommer till platsen.

När det kommer till trygghet på förskolan, har Avdelning förskola stärkt sitt beredskapsarbete genom att ta fram en mall för inrymningsplaner. Dessa mallar är tänkta att anpassas efter de olika förskoleenheternas lokaler och göras kända bland personalen. Nästa steg är att börja öva på dessa inrymningsplaner. Personal ska även, liksom alla bolag och förvaltningar i Stockholms stad, rapportera incidenter i incidentrapporteringsystemet IA. Där ska saker som kan eller har orsakat skada på människa, miljö eller egendom

rapporteras för att möjliggöra ett systematiskt förebyggande och åtgärdande arbete. Sett till det senaste årets inrapporteringar från Avdelning förskolas enheter är det förskolan ovan som också står för rapporteringar gällande obehöriga på platsen (vid samma tillfällen) i IA-systemet. Övriga rapporteringar från förskolorna har inte med otrygghet relaterad till öppna drogsener att göra.

Jämställdhet

Förvaltningen ser trygghetsarbetet ur ett jämställdhetsperspektiv, där alla barn och personal, oavsett kön, ska ha samma rätt till en trygg förskolemiljö. Extra fokus läggs på att säkerställa att flickor och pojkar i lika hög grad känner sig trygga samt att om personalens upplevelse av otrygghet kartläggs ska det göras jämställt.

Barnrätt

Förvaltningen arbetar utifrån Barnkonventionen och barnets bästa är vägledande i trygghetsarbetet. Barn har rätt till en trygg miljö fri från våld och hot. Förvaltningen beaktar särskilt artikel 3 om barnets bästa, artikel 19 om skydd mot våld och övergrepp samt artikel 12 om barnets rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör dem. I de fall där otrygghet identifieras, prioriteras omedelbara åtgärder som skyddar barnen från att exponeras för droghandel eller våld. Barns delaktighet beaktas genom att personalen uppmanas att låta barnen uttrycka sina upplevelser och känslor på ett åldersanpassat sätt.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Carina Idenfors
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse om åtgärder för förskolor där aktiv droghandel finns i närheten

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-02-03
Carina Idenfors, Avdelningschef	2025-02-03